

Swiftgaard: Naar jeg har tilladt mig at fremføre et Par Ord imod den Indskrænkning i Handelfriheden, som vilde fremkomme ved det af to ærede Medlemmer stillede Forslag om en Tilføielse til § 2, saa har jeg ingenlunde sagt, at det af mig nævnte Tilfælde var det almindelige, men kun paavist, at denne Side af Sagen ikke kan udelades af Betragtningen. Jeg har derhos sagt, at jeg vilde have ønsket, at Forslaget i Stedet for dets Indhold var gaaet ud paa en Ordning, hvorved der gaves Erstatning til den Side, som den tilkom, men jeg har ingenlunde sagt, at det skulde finde Sted fra den ene Side, uden at noget Eignende fandt Sted fra den anden Side; thi lige saa vel som jeg i det af mig nævnte Tilfælde maa erkjende, at der vil blive Tab paa Kjøbstadens Side, lige saa vel antager jeg, at der gives andre Forhold, hvor Tabet bliver paa Landkommunens Side. Jeg ønsker kun lige Ret til alle Sider; men naar Rigsdagen vedtog nævnte Vædringsforslag, og Regjeringen gik ind derpaa, vilde en retfærdig Ordning være forrykket; og jeg stoler trygt paa, at det høie Rthing med mig vil erkjende; at en ensidig Indskrænkning i Handelfriheden vilde være unaturlig. Jeg føler mig overbevist om, at vedkommende Landkommunes Sogneraads Medlemmer, — som jeg erkjender for særdeles forstandige og økonomiske Mænd — gjerne gav Slip paa den Del af Landkommunens Tilliggende, som ligger tæt ved Byen og nærmest egnede sig for en bedre Arrondering af Byens Grund, ja muligens endog gjerne gjorde Byen Indrømmelser for fremtidig at modtage samme til Indlemmelse; det maa da vistnok synes meget unaturligt, om Lovgivningen vilde forhindre en Overenskomst ved at paabyde Betaling for Noget, som de hellere end gjerne vilde være frie for.

Ordføreren: Jeg tror, man kan indføre saa mange Sikkerhedsforanstaltninger med Hensyn til de enkelte Parter, som dette Forslag kan komme til at berøre, at Resultatet, hvis man tager alle til Følge, vil blive det, at Loven aldeles ikke faar nogen Betydning. Den ærede 4de Landsthingsmand for 3die Kreds (Jens Andersen), kom med et meget radikalt Forslag, nemlig at Kommunerne skulde være enige. Det er nu en Tanke, som jeg paa ingen Maade kan gaa ind paa; thi Grundeierne skulle vi jo altid have med. Skulle vi nu have alle tre Parter enige, saa behøve vi jo ikke nogen Lov, saa kan Regjeringen foretage Indlemmelsen nu; men det, som bragte det ærede Medlem til navnlig at fremhæve dette Punkt, var det, at han mente, at der kunde være Forhold, hvor et Landdistrikt vilde have betydelig Skade af en saadan Indlemmelse, idet en Mand, som havde en større Eiendom, hvoraf en Del var beboet af fattige Familier, kunde dele Eiendommen, saaledes at den gode Del kom ind under Kjøbstaden, og den

anden Del blev under Landdistriktet. Dertil skal jeg kun sige, at det ligger udenfor Loven. I Loven er der ikke tænkt paa, at en Mand saaledes af partikulære Hensyn skulde kunne forlange en Del af Eiendommen indlemmet. Loven handler kun om samlede Eiendomme, og jeg er aldeles overbevist om, at Ministeriet, naar Forslag i denne Retning indkom, vilde afvise dem. Jeg tror derfor, at den udtalte Frygt er ubegrundet. Det andet Præservativ, som jo navnlig er fremkommet fra den ærede 2den Landsthingsmand for 9de Kreds (Strup), har ved første Diesyn noget Mere for sig, nemlig at man ikke bør kunne paalægge den Minoritet af Grundeiere, som ikke ønsker Indlemmelsen, nogen Forøgelse i Kommunalbyrder for deres Eiendomme. Det ærede Medlem vil dog vist indrømme mig, at i alt Fald de Grundeiere, som selv have begjært Indlemmelsen, ikke bør have nogen Erstatning af Kjøbstaden, fordi de faae forøgede Byrder; man maa jo gaa ud fra, at naar de selv begjære Indlemmelse, staa de sig vel derved. Men hvis vi ville sige: de, der ikke selv have begjæret Indlemmelsen, skulde have Erstatning, saa vil Resultatet blive, at vi aldrig faae nogen Indlemmelse; enhver Grundeier vil trykke sig ved at komme med et Andragende, for ikke at blive blandt dem, som miste Erstatningen; men Loven fordrer jo, efter den nye Affattelse af § 1, at to Trediedele af Grundeierne skulde være med, og Resultatet bliver da, at Loven bliver virksom. Det ærede Medlem troede, at det ikke var ganske alvorlig ment, naar jeg sagde, at jeg kunde gaa ind paa, at vedkommende Grundeiere skulde have Erstatning, naar den bliver udredet af den Kommune, som har Fordel af Indlemmelsen. Det var virkelig aldeles alvorlig ment. Jeg synes, at det er saa selvstændigt naturligt, naar man siger: Erstatningen skal komme fra dem, som have Fordel af Indlemmelsen. Det er aldeles ligegyldigt, i hvad Retning de have Fordelen; men naar Kjøbstadkommunerne have Tab, og sige: Vi skyde dem fra os, vi ville ikke have dem, da synes det mig vel stærkt at forlange, ikke alene, at den isølge et Magtsprog fra Regjeringen skal modtage Distriktet, men oven i Kjøbet, at den skal betale en vis Del af Landdistriktens Beboere en vis Pengesum. Det forekommer mig ikke, at det andet Forhold er nær saa urimeligt, naar et Landdistrikt eller et Landsogn paatvinger Kjøbstadkommunen et Distrikt, saa er Landsognet nærmest til at betale til den Minoritet, som formodes at være brøstholden. Jeg kan som sagt i hele Forholdet ikke tillægge denne Minoritetsbetragtning en saa overveende Indskydelse; vi maa huske paa, at der kun gives Ministeren en fakultativ Myndighed; sfer der nogen væsentlig Uret mod Minoriteten, vil Indlemmelsen ikke gaa igjennem, og Lovforslaget hindrer jo aldeles ikke det, som er det Naturlige, nemlig hvor der er nogle Enkelte, som ikke ønske